

Näringslivsprogram

TÖREBODA KOMMUN 2016 - 2018

Utvecklingsutskottet Dnr KS 2014/0138

Förslag till skrivning av Näringslivsprogram för Töreboda kommun att gälla från och med 2016 till och med 2018

Förslaget innebär att programmet är ett renodlat *Näringslivsprogram* och inte som tidigare benämnts som *Tillväxt- och näringslivsprogram*. Detta med anledning att vi har andra program och dokument som behandlar kommunens tillväxtfrågor ur olika perspektiv.

Innehåll

Välkommen till framtiden - Töreboda 2030.....	2
Näringslivsprogrammet.....	2
Bakgrund	2
Arbetet med att ta fram programmet.....	3
Uppföljning och revidering.....	3
Kommunens övergripande åtagande.....	3
Identifierade förbättringsområden	4
2. Utbildning och kompetensförsörjning	6
3. Bemötande, service och handläggning	8
4. Kommunen – Upphandling och konkurrens.....	9
5. Omvärldsbevakning.....	10
6. Möjligheterna för nyföretagande och entreprenörskap.....	10
7. Samverkan i projekt och andra sammanhang.....	11
8. Kommunens kommunikation och marknadsföring.....	12
9. Innovation, kreativitet och kulturverksamheter	14

Välkommen till framtiden - Töreboda 2030

I början av 2015 antog i kommunfullmäktige den nya visionen för Töreboda kommuns framtid.

Det skall vara tryggt och hållbart att bo, leva och verka i Töreboda kommun.

Förutsättningar för detta är att det finns:

- Väl fungerande vård, skola och omsorg.
- Infrastruktur med internettillgång och hållbara kommunikationer.
- Attraktiva boendemiljöer för olika skeden i livet.
- En välkomnande känsla med framtidstro.

Detta sammanfattas i värdegrundens tre ledord:

Tillväxt – Trygghet – Tillsammans

Näringslivsprogrammet

Programmet fokuserar på de uppgifter som kommunen kan bistå med som offentlig aktör för ett gott företagsklimat i kommunen. Det handlar om mål, åtagande och aktiviteter där kommunen är enskild huvudman eller samverkar med andra parter inom privat- och offentlig sektor. Att tydliggöra kommunens ambition och ansvar i sin roll i arbetet med näringslivsutvecklingen.

Bakgrund

Det är avgörande för Töreboda kommuns utveckling att det finns ett livskraftigt näringsliv med många arbetstillfällen för såväl invånare som inpendlare. Det är viktigt att vi är lyhörda för att matcha de behov som uppstår i näringslivet och på arbetsmarknaden.

Töreboda präglas av att länge ha varit en kommun med mycket småföretagande. I nuläget finns det ett aktivt företag per nio invånare vilket är långt över medel jämfört med Sveriges kommuner. Identifierade branscher som med rätt stöd har god utvecklingspotential i kommunen är:

Tillverkande industri – Töreboda kommun är en varuproducerande kommun med drygt 80 välfungerande tillverkande företag som är en stor del av de ca 1700 privata arbetstillfällen som finns i kommunen. Tillgången på efterfrågad arbetskraft har varit god men med företagens utveckling följer ett behov av arbetskraft med annan och högre utbildningsnivå vilket gör arbetsmarknaden tudelad.

Gröna näringar – Det finns ca 270 företag inom näringen i kommunen. Förädlingsgraden av vad jorden ger är i dagsläget låg i kommun. Råvaran hamnar istället hos andra företag i andra kommuner där förädling sker. Det finns stor potential för utveckling av både befintliga och nya företag som kan ge fler arbetstillfällen och tillväxt i branschen här i kommunen.

Besöksnäringen – I de västgötska Göta kanalkommunerna Töreboda, Mariestad, Gullspång och Karlsborg omsätter besöksnäringen ca 1,5 miljarder varje år. Göta kanal som nationellt besöksmål är en enorm tillgång för vår kommun. Det är viktigt att vi stärker utveckling av verksamheten kring och på kanalen för att säkerställa befintliga och nya företags möjlighet inom branschen att växa.

Handel – Butikshandeln i Töreboda genomgår en generations- och strukturförändring. Dagligvaror har en stadig kundkrets men är i behov av utveckling för att behålla marknadsandelar. Sällanköpshandeln har det svårt genom ändrat köpbeteende bland kunderna. Det finns ett växande antal specialiserade e-handelsföretag i kommunen som attraherar kunder både nationellt och

internationellt. Handel och besöksnäring är oerhört viktiga för varandra och ger möjligheter till utveckling.

Hantverk och service – Tillgången på företag och arbetskraft inom de flesta av dessa yrkesområden har tills helt nyligen varit i balans. Med ett ökat byggande i hela landet så börjar bristen på erfaren utbildad arbetskraft bli mycket tydlig även i vår kommun.

Kunskapsintensiv tjänstesektor – I nuläget finns väldigt få företag inom denna sektor i Töreboda kommun. Här finns möjlighet för utveckling med aktivt arbete för nyetableringar och avknoppning från befintliga företag.

Utbildningsnivån hos invånarna i kommunen lägre än medel i Sveriges kommuner. Med en ökande efterfrågan på yrkes- eller högskoleutbildad personal bland såväl företag som offentlig sektor är det viktigt att sträva efter att våra invånare skall ha möjlighet att utbilda sig och att vi även är attraktiva som bostadsort.

Traditionellt finns det ett stort och starkt engagemang i det lokala näringslivet att vilja vara med och utveckla kommunen.

Arbetet med att ta fram programmet

Ett brett förarbete har genomförts genom kontinuerliga besök av politiker och tjänstemän hos företagen och andra aktiviteter med näringslivet och de lokala näringslivsorganisationerna Kraftgruppen, Företagarnas Riksorganisation, Töreboda handel och LRF.

Programmet utgår från kriterierna hållbarhet, jämställdhet och lika möjligheter.

Referensgrupper från näringslivet och politiken har bidragit genom avstämningar att innehållet är relevant och verklighetsförankrat. Statistik tjänar som underlag för vissa mätbara aktiviteter och mål. Kommunens utvecklingsenhet har tagit fram texter och utformning. Programmet har prövats politiskt och antagits av kommunfullmäktige. Ansvarig projektledare har varit kommunens Näringslivs- och kommunutvecklare.

Uppföljning och revidering

Uppföljning av resultat kommer att ske årligen i samband med uppdatering av verksamhetsplanen för utvecklingsenheten. Revidering av innehåll och utformning ska ske en gång under varje politisk mandatperiod.

Kommunens övergripande åtagande

Utveckla attraktionskraften att bo, verka i och besöka Töreboda kommun

Allt hör ihop. Fler invånare ökar skatteintäkterna, ökade intäkter gör det möjligt att bedriva ännu bättre verksamhet inom skola, vård och omsorg och bättre service gör kommunen attraktivare på alla sätt. Det handlar också om att skapa en känsla av trygghet och en trygg miljö, för såväl invånare och besökare som företag i allt vi gör.

För att detta skall bli möjligt handlar det bland annat om att stärka det goda samarbete som redan finns mellan företag, föreningar och kommunledning. Det som i dagligt tal kallas Töreboda andan.

Det gäller också att attrahera investeringar till kommunen, stötta befintliga företag och välkomna nya branscher. Utveckling handlar om förändringsbenägenhet utefter omvärldens krav och behov. Vi har rannsakat styrkor, svagheter, nätverk, resurser och arbetssätt och på så sätt identifierat ett antal förbättringsområden där kommunen faktiskt har reell möjlighet att påverka näringslivets utveckling.

Identifierade förbättringsområden

1. Infrastruktur, transport och tillgång till tele- och IT nät
2. Utbildning och kompetensförsörjning
3. Bemötande, service och handläggning
4. Kommunen – Upphandling och konkurrens
5. Omvärldsbevakning
6. Möjligheterna för nyföretagande och entreprenörskap
7. Samverkande och initiativtagande i projekt och andra sammanhang
8. Dialog, attityder, kommunikation och marknadsföring
9. Innovation, kreativitet och kulturverksamheter

Fördjupning av varje identifierat område redovisas i följande avsnitt.

Åtagande beskriver vad kommunen skall uppnå och aktiviteter vad kommunen gör eller tänker göra för att uppnå åtagandet.

1. Infrastruktur, transport och tillgång till tele- och IT nät

God tillgänglighet och bra boende är en förutsättning för tillväxten i Töreboda. All utveckling bygger på möten mellan människor.

En prognos från Västra Götalandsregionen visar en förväntad ökning med ca 270 hushåll i Töreboda kommun fram till år 2025. Det innebär att det behöver byggas i genomsnitt 27 bostäder/år.

Vi ska därför skapa förutsättningar för goda kommunikationer, vad gäller såväl människors möten och kunskapsutbyte som digitala tjänster och resor. Det gynnar kunskapsproduktionen, arbetsrörligheten, service, företagande, studier, boende och upplevelser. Törebodaborna ska ha goda möjligheter till hållbara kommunikationer, inte minst via internet och mobilnät.

Behovet är stort av att ha en långsiktig, uthållig strategi kring infrastrukturfrågor som tar hänsyn till näringslivets utveckling och har ett proaktivt förhållningssätt till förändringar i vår omvärld.

I nuläget sker en inpendling på nästan 1000 personer och en utpendling på 1600 personer varje dag i kommunen. Rörligheten kommer inte att bli mindre framöver när det gäller var människor väljer att arbeta och bosätta sig.

Västra Stambanan som är en av de mest trafikerade järnvägssträckorna i landet är mycket viktig i sammanhanget. Kapaciteten på Västra Stambanan är ett hinder då storstadsregionernas behov styr utvecklingen. Redan nu finns det en stor efterfrågan på utökad gods- och persontrafik på Västra Stambanan. Behoven är akuta och kapacitetsbristerna behöver åtgärdas snarast.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
<p>Det skall finnas en hög planberedskap beträffande industri-, affärs- och bostadstomter.</p>	<p>Översiktsplan Kommunen slutför arbetet med att ta fram ny översiktsplan 2016. Efter att översiktsplanen trätt i kraft ska planarbetet accelereras för att inte hindra utvecklingsbehovet i kommunen. Töreboda kommun köper planarkitektjänst av Mariestads kommun för att snabbare kunna hantera planfrågor efter ett ökande behov.</p> <p>Program för boendeplanering Kommunen har tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjningen i kommunen. Programmet följs upp och revideras varje mandatperiod. Ansvarig: Plan- och exploateringschef</p>
<p>Det skall finnas ett stort utbud av attraktiva bostäder för livets alla skeden och för olika målgrupper.</p>	<p>Bjuda in fastighetsägare, byggherrar och entreprenörer till information om behovet i kommunen och visa på möjligheter och byggbara tomter. Ansvarig: Plan- och exploateringschef</p>
<p>Skolan i Töreboda kommun ska erbjuda en trivsam och utvecklande miljö.</p>	<p>Omfattande underhåll och renoveringsarbeten har påbörjats och intensifieras under perioden. Detta gäller alla skolor men i huvudsak är det Centralskolan som denna period kommer att få ett rejält lyft. Ansvarig: Utbildning- och kulturchef</p>
<p>Bredbandsutbyggnad på landsbygden och i centralorterna. Utredningar visar på behov av en förtätning av fibernätsstrukturen för att även kunna erbjuda anslutningsmöjligheter där bredbandskapaciteten är starkt begränsad. Ett nära samarbete med fiberföreningar på landsbygden bör eftersträvas liksom möjligheten till samförläggningar i syfte att så långt möjligt tillgodose såväl företagens som invånarnas behov av att koppla på fiberanslutning till en rimlig kostnad.</p>	<p>VänerEnergi AB, i samverkan med lokala fiberföreningar, ska ansvara för kommunens fiberutbyggnad på landsbygden för att uppnå det nationella bredbandsmålet. Uppdraget är att från år 2015 utifrån stödreglerna i det nya Landsbygdsprogrammet, eller på helt marknadsmässiga villkor, hantera en fortsatt utbyggnad och förtätning av fibernätsstrukturen. Samarbete med Västra Götalandsregionen för att stödja utbyggnaden av IT-infrastruktur i Töreboda och övriga Skaraborgs kommuner. Ansvarig: Vänerenergi</p>
<p>Transporter tåg och vägnät Töreboda kommun skall arbeta för att bibehålla och vidareutveckla tillgänglighet- och transport möjligheterna för såväl studier och arbetspendling som andra reseanledningar både inom kommunen, i Skaraborg och inom och utanför Västra Götalands gränser. Kommunen deltar aktivt i utbyggnaden av E20</p>	<p>Västra stambanegruppen Töreboda kommun ingår i gruppen tillsammans med kommunerna längs stambanan. Gruppen bevakar och deltar i framtidsfrågor kring Västra stambanans utveckling. Infrastrukturgruppen Skaraborg Töreboda kommun är med och:</p>

<p>och det lokala vägnätet tillsammans med grannkommunerna och Trafikverket.</p> <p>Vara öppna för nya kollektivtrafiklösningar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samordnar och prioriterar väg- och järnvägsinfrastrukturplanering i regionala och nationella planer. - Arbetar aktivt med påverkansarbete för Skaraborgs behov av transportinfrastruktursatsningar - Samarbetar med Västtrafik för att utveckla kollektivtrafikfrågorna i Skaraborg. <p>Kommunmöten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunen har regelbundet möten med Västtrafik och Trafikverket för att kunna vara med och påverka utvecklingen. <p>Ansvarig: Trafikhandläggare</p>
<p>Gestaltungsprinciper för Töreboda centrum År 2010 utarbetade kommunen gestaltungsprinciper för Töreboda centrum.</p>	<p>Dessa planeras att påbörjas under mandatperioden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töreboda torg • Parkeringssituationen i centrala delar av Töreboda • Utöka Norra Skaraborgs Resecentrum och utveckla stråk mot torget • Norra Torggatan • Utveckla ett stråk mellan gästhamnen och torget i Töreboda <p>Ansvarig: Plan- och exploateringschef</p>

2. Utbildning och kompetensförsörjning

Många företag i Sverige och inte minst i Töreboda upplever att det är svårt att attrahera kvalificerad arbetskraft. I vissa fall kan det förekomma att företagen avstår från att anställa eller att man blir tvungen att sänka kraven på kompetens. Det är den typen av kompetensförsörjningsproblem som hämmar tillväxten. Det finns en stor efterfrågan på arbetskraft men samtidigt en hög arbetslöshet. Detta visar på att det finns problem med att matcha rätt person till rätt jobb. Det är av stor vikt att ta till vara på den potential som finns i grupper där sysselsättningsgraden är lägre. Kompetens är inte statistiskt utan efterfrågan och tillgång på arbetskraft kommer att förändras över tid.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
<p>Utbildning Skaraborg Kommunen ingår i Skaraborgs kommunalförbund och har undertecknat avtal tillsammans med alla 15 kommuner om att jobba med dessa regionala mål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stärkt tillväxt och kompetensförsörjning 2. Höjd utbildningsnivå 3. Ökad kvalitet 4. <p>Öka både lärare och elevers förståelse för hur arbetslivet fungerar.</p>	<p>Ansvara för att samarbetet mellan skola och näringslivet blir en naturlig del av både lärare och elevers skoldag. Studie- och yrkesvägledning skall vara hela skolans ansvar. Öka samverkan mellan utbildning och arbetsliv genom olika aktiviteter för elever redan i tidig ålder. Delta i/genomföra aktiviteter med elever, målsmän, lärare och skolledare. Delta i regionala aktiviteter med branschråd, teknikcollege och vård- och omsorgscollege.</p> <p>Ansvarig: Utbildning – och kulturchef</p>

<p>Alla elever ska ha goda möjligheter att gå ur grundskolan med godkända betyg och ha fått möjligheten att utvecklas socialt.</p>	
<p>Alla kommunens unga mellan 16-18 år i skall erbjudas att få en inblick i yrkeslivet genom att praktiskt få prova på.</p>	<p>Kommunens unga mellan 16-18 år erbjuds feriepraktik med lön varje sommar inom kommunala verksamheter. Detta gäller Föreningar, företag och Sötåsensskolan erbjuds ta emot praktikanter som bekostas av kommunen. Ansvarig: Utbildning- och kulturchef</p>
<p>Kommunen skall se till att alla elever har kontakt med det lokala näringslivet under sin skoltid. För eleverna är kontakten med näringslivet ovärderlig för förståelsen om hur arbetslivet fungerar och vilka förväntningar som ställs på dem när de gått ur skolan.</p>	<p>Samverkan skola näringsliv Genom olika gemensamma initiativ så som: Guldgruvan: Spillmaterial från företagen används som pedagogiskt material i förskolor och skolor. Fadderföretag: Alla årskurser ska ha en naturlig koppling genom att bjuda in olika yrkeskategorier och företagare till skolan och göra studiebesök hos något eller några företag i kommunen och jobba kring detta i skolan. Öppet hus: Företag öppnar sin verksamhet för elever, målsmän och övrig allmänhet en gång/år. Skolan ansvarar för att eleverna är förberedda och vet syftet med denna aktivitet. Ansvarig: Utbildning- och kulturchef</p>
<p>Aktivt jobba för att minska klyftorna mellan företagets behov av kompetent arbetskraft och den höga arbetslösheten i kommunen.</p>	<p>Sysselsättningsgruppen Kommunen anordnar fyra möten/år med Arbetsförmedlingen och försäkringskassan angående läget på arbetsmarknaden. Yrkesbyrå Vuxenutbildningarna i Skaraborg får tillsammans 75 extra platser/år från och med 2016. 25 av platserna öronmärks för en gemensam "Yrkesbyrå". Här satsas på utbildningar inom bristyrken för nyanlända. Det genomförs med halvdagar sysselsättning och halvdagar utbildning med språkstöd. Fyra utbildningar startar 2016. Ung Arena 9.0 Flerårigt ESF-Projekt (Europeiska socialfonden) som skapar neutrala attraktiva arenor för unga människor att utvecklas yrkesmässigt. Projektet genomförs tillsammans med åtta Skaraborgskommuner, försäkringskassan, samordningsförbundet. Validering Skaraborg/Snabba spåret Gemensam Skaraborgsorganisation för att snabbt kunna validera nyanländas utbildning</p>

	och erfarenhet från hemländerna. Ansvarig: Utbildning- och kulturchef
Vara behjälplig med kommuninformation vid företagets rekrytering av kvalificerad arbetskraft som har planer på att flytta hit.	Bistå med informationsmaterial och studiebesök för barnomsorg, skola och boende.
Bidra till att matcha den kompetens som efterfrågas av företag med marknadens utbud av kompetensutveckling. Kommunen skall ha en bra beredskap för utveckling av behovsanpassad yrkesutbildning	YH-utbildning Teknisk säljare Vadsbo kompetensplattform tillsammans med Folkuniversitetet ansöker om att få bedriva utbildning som efterfrågats av ett stort antal företag i hela norra Skaraborg. Ansvarig: Näringslivsutvecklare

3. Bemötande, service och handläggning

Med ett bra företagsklimat blir det lättare att starta, driva och utveckla framgångsrika företag. Näringslivsarbetet i kommunen ska präglas av en helhetssyn och ett arbetssätt som går tvärs igenom enheterna. Vi ska arbeta aktivt i alla förvaltningar för en organisationskultur som präglas av ett lotsande och serviceinriktat bemötande, positiv attityd och en effektiv och rättssäker hantering av företagsärenden.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
Företag ska ha möjlighet att etableras, utvecklas och växa i vår kommun. Kontakterna med kommunen ska upplevas korrekta och att man blir lotsad rätt för snabb hantering.	<p>Förenkla helt enkelt All personal som har kontakt med företagen har under genomgått SKLs (Sveriges kommuner och Landsting) program för att underlätta företagets myndighetskontakter. Berörda tjänstemän kommer under perioden att delta i fördjupningskurser i fokusområden.</p> <p>Lotsfunktion och kommunutvecklingsgrupp Syftet är att våra företagare ska få snabb och korrekt hantering via <u>en</u> kontakt. Avdelningar som näringsliv, miljö och bygg, VA, plan och exploatering, turism och fastighet träffas varje månad. Enskilda företag är välkomna att presentera sina tillståndsärenden på mötet.</p> <p>Insikt Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning som genomförs av SKL årligen. Undersökningen är ett verktyg för kommunerna i arbetet med att skapa ett bättre företagsklimat. Minst en mätning görs under varje mandatperiod. Utefter resultat vidtas åtgärder för att ständigt bli bättre.</p> <p>Företagsklimat Svenskt Näringsliv genomför årligen en undersökning om företagsklimatet och rankar Sveriges 290 kommuner.</p>

	<p>2015 var Töreboda kommun på plats 86 totalt i alla mätningar.</p> <p>När det gällde service till företagen var vi på plats 44 vilket var en förbättring med 22 placeringar sedan 2014.</p> <p>Ansvarig: Näringslivsutvecklare</p>
Förenklad hantering i förfarandet vid ansökan av olika tillstånd.	<p>E-tjänster</p> <p>Utredning om förenkling av ärendehantering genom digitalisering pågår. Målet är att under mandatperioden ha utvecklat digitala tjänster inom alla ansökningsförfaranden som företagen berörs av.</p>
Mottagande av nyanlända till kommunen skall hanteras på ett bra sätt.	<p>Mottagningsenheten</p> <p>Kommunen har inrättat en organisation som ligger under kommunens AMU (Arbetsmarknad och utbildningscenter). Detta ger möjlighet för nyanlända att snabbt komma in i integrerande aktiviteter som främjar möjlighet till anställningsbarhet.</p>

4. Kommunen – Upphandling och konkurrens

Töreboda kommun köper varor och tjänster av näringslivet för flera hundra miljoner kronor varje år. Upphandlings- och inköpsverksamheten i kommunen ska bedrivas på ett sådant sätt att den bidrar till en positiv utveckling av enheternas verksamhet med tonvikt på kostnadseffektivitet. Vi samarbetar i dag med Skövde kommun när det gäller stor del av våra upphandlingar men inom Tekniska förvaltningen och Miljö- och byggförvaltningen sköts det av Upphandlingsenheten i Mariestads kommun.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
Främja företagets möjlighet att bli leverantör till kommunen.	<p>Hemsidan</p> <p>Tydligt visa på hemsidan vad som gäller för upphandling av varor och tjänster i kommunen.</p> <p>Informationsträffar</p> <p>Anordna minst en informationsträff/år om upphandling för företagare i kommunen för att ytterligare stärka företagets kunskap om vad som krävs för att bli leverantör till kommunen och andra offentliga förvaltningar. Detta kan vara riktade träffar med anledning av aktuella upphandlingar.</p>

5. Omvärldsbevakning

För Töreboda kommun innebär det att i en global och komplex värld är det avgörande att kunna förstå nya och olika perspektiv som väntar i framtiden. Det innebär också att hantera olikheter och ha förmåga att anpassa sina tjänster efter omvärlden som är i ständig förändring. I kommunens näringslivsarbete innebär det att ha god kännedom om företagen i kommunen och att ligga steget före och kunna bidra med information och stöttning i framtidsfrågor.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
<p>Att politiskt ta ansvar och påverka utvecklingen lokalt och delregionalt, för att åstadkomma ett bra klimat för företagande i kommunen.</p> <p>Lokalt Politiker och tjänstemän skall vara lyhörda för och ha en god uppfattning om företagens vardag, utmaningar och framtidsplaner.</p> <p>Regionalt, nationellt och internationellt Kommunen skall vara aktiva i omvärldsbevakning för att ha en god uppfattning om kommande trender och utveckling som påverkar kommunen och företagen.</p>	<p>Besöka minst 50 företag i kommunen varje år med politiker och tjänstemän. Kommunen skall under 2016 investera i ett företagsregister med relevant företagsinformation och kontaktuppgifter. Anordna eller delta i av andra anordnade aktiviteter så som företagsfrukostar, Törebodafestivalen m.m. Delta och bjuda in till kluster och lokala intresseorganisationsträffar. Till exempel Kraftgruppen, Företagarnas Riksorganisation, Töreboda handel och LRF. Politiker och tjänstemän skall delta i nätverksträffar, studiebesök, studieresor och workshops som kan vara av vikt för utveckling av näringslivet i kommunen. Anordna och bjuda in företagen till workshops och seminarium som handlar om utveckling i omvärlden och trender. Ansvarig: Näringslivsutvecklare</p>

6. Möjligheterna för nyföretagande och entreprenörskap

År 2014 fanns det 953 aktiva företag i Töreboda kommun, vilket i sig är en imponerande siffra. Det har startas i genomsnitt 18 företag/år. Trots detta minskar totala antalet företag lite varje år. Vi behöver fler företagsamma och innovativa människor. Morgondagens företagare finns bland dagens unga och de behöver stöttning för att tro på sin egen företagsamhet. Undersökningar visar att cirka 25 procent av ungdomar som fått prova att vara företagare under skoltiden startar företag med minst tre anställda inom 10 år. Våra framtida företagare finns även till stor del bland våra nya invånare från andra länder, många vana företagare från sina ursprungsländer.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
<p>Fler unga, i ålder 16-18 år, i kommunen skall veta vad det innebär att driva företag och få möjlighet att prova på.</p>	<p>UF Ung Företagsamhet Fortsätta finansiera möjligheten för Törebodas unga att driva företag i åk 2 på gymnasiet via UF. Fortsätta använda det material som finns för grundskolan i entreprenörskap. Följa upp</p>

	<p>resultat.</p> <p>Ung Drive, Sommarföretagande</p> <p>Fortsätta att finansiera möjligheten för Törebodas 16-18 åringar att driva företag under sommarlovet.</p>
Det skall finnas bra hjälp och stöttning i kommunen för alla som har planer på att starta företag utefter sina förutsättningar.	Fortsätta finansiera NyföretagarCentrum och Coompanion eller annan aktör som är lämplig för rådgivning, utbildning och mentorskap vid start av företag eller utveckling av innovationer.
Det skall finnas goda förutsättningar att etablera företag i kommunen genom god service och snabb handläggning.	Vid etablering av en ny verksamhet, utökad verksamhet, eller start av restaurang eller anordnande av ett evenemang skall kommunen erbjuda en handläggare som samordnar kontakterna med myndigheter och ser till att företag får svar på sina frågor. Ansvarig: Näringslivsutvecklare och respektive verksamheter
Ha kunskap om innovationssystemets möjligheter för företagen att hitta finansiering för utveckling.	Utveckla information på hemsida och på informationsträffar om vad det finns för möjligheter att hitta företagsstöd och finansiering. Exempel på aktörer som handhar olika stöd är i nuläget ALMI-företagspartner, Connect väst, Västra Götalandsregionen, Jordbruksverket, Länsstyrelsen och Vinnova Ansvarig: Näringslivsutvecklare

7. Samverkan i projekt och andra sammanhang

”En kan göra lite, många kan göra mer”. Redan i dag samarbetar Töreboda kommun med många andra aktörer både offentliga, ideella och privata för att på ett optimalt sätt kunna erbjuda god service och följa med såväl lokalt som globalt i den utvecklingsriktning och takt som krävs. Förväntningarna är lika höga på den lilla kommunen som på en större kommun med mer resurser. Det gäller att vara öppen för delaktighet i andras projekt och även vara initiativtagare till strategiska utvecklingsåtgärder. Möjligheterna finns att i allt större utsträckning växla upp resurserna genom samarbete och tydliga strategier för vad man vill åstadkomma. Ett fantastiskt exempel är Töreboda festivalen som engagerar personer och organisationer på alla plan i kommunen.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
Vara öppna för att tillsammans med närings- och föreningsliv i kommunen delta och initiera aktiviteter och projekt och samarbete som aktualiseras.	Törebodafestivalen, Öppet hus, Fairtrade mm och andra liknande aktiviteter som kan vara utvecklande för kommunen. Till viss del kunna bistå med kompetenser och kunna agera projektägare om gemensamma projekt kan medföra att projektmedel skall sökas.
Ingå i samarbete med andra kommuner för att kunna hålla en hög standard på service och tjänster.	Ett exempel är MTG (Mariestad, Töreboda och Gullspång) samarbetet inom ett flertal förvaltningar för att på ett bra sätt kunna

	erbjuda samma service som en större kommun med mer resurser.
<p>Destinationsutveckling (länk till projektrapport) Projektsamarbete med Västgötska Göta kanalkommunerna för att utveckla besöksnäringen i våra kommuner.</p> <p>Samverkan längs hela Göta kanal med AB Göta kanalbolag som projektägare. Företagen längs kanalen är medlemmar i nätverket Göta kanal officiell partner.</p>	<p>MTGK – (Mariestad, Töreboda, Gullspång och Karlsborg) har en gemensam projektplan sedan 2012 för att jobba med utveckling av besöksnäringen i Götakanalområdet.</p> <p>Mål med projektet är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Öka antalet gästnätter - Fler attraktiva bostningsbara paket - Öka antalet företag och produkter - Utveckla besöksservicen - InfoPoint - Fokus 2016: - Fortsatt produktutveckling - Framtidens lokala besöksservice - Gemensam investeringsplan
<p>Landsbygdsutveckling Töreboda kommun är en av tio kommuner som avsatt kommunala medel och bildat föreningen tillsammans med andra privata och ideella aktörer i det geografiska området. Syftet med föreningen är att kunna ta del av de EU-medel som avsätts för landsbygdsutveckling.</p>	<p>Lokalt ledd utveckling enligt LEADER metoden i Nordvästra Skaraborg 2014-2020 (Länk) Ansökan om projektmedel i socialfond, regionalfond och landsbygdofond har genomförts och beviljats för 2016-2020. Detta ger möjlighet för företag och föreningar att söka medel för olika utvecklingsprojekt. Totalt finns 58 miljoner att söka. Prioriterade områden är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besöksnäringen - Utveckling inom gröna näringar - Integration och kompetensförsörjning
<p>Skaraborg Töreboda kommun ingår avtal med samtliga femton kommuner i Skaraborgs kommunalförbund som jobbar med strategiska frågor. För detta arbete har vi gemensamt tagit fram i Genomförandeplan för Skaraborg (länk).</p>	<p>Prioriteringar näringsliv Särskilt fokus läggs på att verka för en expanderande arbetsmarknad genom fler växande företag samt ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv. Ett genomgripande synsätt ska vara att stimulera nytänkande och ett stödjande av kreativa miljöer för följande branscher:</p> <ul style="list-style-type: none"> •tillverkande industri •gröna näringar •besöksnäringen •kunskapsintensiv tjänstesektor/IT <p>Ansvarig: Näringslivsutvecklare</p>
<p>Västra Götaland Töreboda kommun ställer sig bakom Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020</p>	<p>Gemensam strategi som består av 32 prioriterade frågor för tillväxt där företagande och entreprenörskap är en förutsättning för utveckling.</p>

8. Kommunens kommunikation och marknadsföring

Det är viktigt att en positiv och korrekt bild av Töreboda kommun och vårt varumärke sprids till omvärlden. En mycket viktig del är att företagen känner sig välkomna, värdefulla och delaktiga i Töreboda kommun eftersom de är en starkt bidragande till hur helheten uppfattas av andra. Genom

bra kommunikation fogas Töreboda kommun samman vilket bidrar till att kommunens åtagande och visioner kan uppnås på ett mer tillfredställande och effektivare sätt.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
<p>Alla anställda i organisationen skall veta att man har ansvar för och är en del av den bild som omvärlden har av kommunen. Arbeta för att ge en tydlig och rättvisande bild av vad Töreboda kommun står för.</p> <p>Företagare och näringsidkare i kommunen ska vara nöjda med service och attityder genom att kommunikationen och tillgängligheten håller en hög nivå.</p>	<p>Vision, värdegrund och profil Fortsätta implementering och kunskaps-spridning internt i organisationen om vad det står för, varför och hur vi skall förhålla oss till detta.</p> <p>Kommunikationsstrategi Se över och utveckla kommunens information, kommunikation och marknadsföring. Ansvar: Kommunchef</p>
<p>Kommuninformation Ha aktuella och fungerande kanaler för information i kommunen</p>	<p>Hemsida Se till att den information som finns tillgänglig är relevant, informativ och lättillgänglig.</p> <p>E-tjänster Utredning om förenkling av ärendehantering genom digitalisering pågår. Målet är att under mandatperioden ha utvecklat digitala tjänster inom alla ansökningsförfarande som företag berörs av.</p> <p>Kommunbroschyr, trycksak Skall vara aktuellt och inspirerande för företagen och finnas tillgängligt för att distribueras vid efterfrågan.</p> <p>Digitalt material Skall vara lätt att hitta på hemsidan eller annan aktuell kanal.</p> <p>Visningar Vid behov erbjuder kommunen att visa tex boende, förskola, skola och föreningsliv för personer som funderar på att flytta till kommunen. Ansvarig: Informationsansvarig</p>
<p>Ansvara för att företagen får information om vad som händer i kommunen.</p>	<p>Nyhetsbrev Ett enkelt nyhetsbrev med aktuella saker som händer i kommunen och berör företagen skall gå ut fyra gånger om året via mail. Start under första kvartalet 2016 Ansvarig: Näringslivsutvecklare</p>
<p>Marknadsföring besöksnäring Företag inom besöksnäringen ska ha möjlighet att etableras, utvecklas och växa i vår kommun. Töreboda kommun ska vara stöttande, verka för att möjliggöra utveckling inom besöksnäringen. Att tillhandahålla utveckling och bra marknadskanaler för företagen är ett sätt.</p>	<p>InfoPoint I kombination med en sommaröppen turistbyrå i kommunen så har ett antal turistföretag och andra aktörer fått utbildning och material för att driva så kallade InfoPoints i sina anläggningar.</p> <p>Turistmagasin Töreboda kommun har gemensam marknadsföring med övriga Göta kanalkommuner i norra Skaraborg. Detta i form</p>

	<p>av ett årligt turistmagasin som heter Göta kanal Mellan Väner och Vättern och en gemensam webbportal. Båda dessa är även översatta till engelska och tyska.</p> <p>Vastsverige.com (länk)</p> <p>Informationen för besökare på hemsidan är styrd till en gemensam plattform för all besöksnäring i Västra Götaland. I alla officiella kommunikationskanaler har företagen som bedriver verksamhet inom besöksnäringen i området möjlighet att visa upp sig.</p> <p>Ansvarig: turistchef</p>
<p>Ha en god kännedom om företagen i kommunen för att kunna kommunicera och informera rätt målgrupper om aktuella aktiviteter.</p>	<p>Kommunen skall under 2016 investera i ett företagsregister med relevant företagsinformation och kontaktuppgifter.</p> <p>Ansvarig: Näringslivsutvecklare</p>

9. Innovation, kreativitet och kulturverksamheter

Innovation, kreativa näringar och kulturverksamheter är viktigt för ett samhälles tillväxt och utveckling. Ett stort antal nationella och internationella studier pekar mot en förskjutning under de senaste åren från tillverkningsindustri till en tjänste- och serviceekonomi. Förskjutningen i näringslivet sker också mot fler små företag. EU-kommissionens studie (*The Economy of Culture in Europe*) från 2006 visar att Culture and Creative Industries sysselsätter fler personer än exempelvis fordonsbranschen i Europa. Samma studie visar också att kultursektorns förutsättningar, på en plats idag, kan vara en bild av hur den framtida arbetsmarknaden kan komma att se ut på denna plats i framtiden. I framtiden krävs mer flexibelt, projektinriktat arbete, högre mobilitet och kunskapsnivå samt en företagsstruktur som kännetecknas av en stor mängd små företag. Faktorer som platsbundna råvaror, arbetskraft och kapital minskar till förmån för förmåga till innovation och kreativitet som de mest avgörande konkurrensfaktorerna. Törebodas framtid är beroende av att det finns ett fungerande klimat och struktur som främjar innovation, kreativa näringar och kulturaktiviteter både i kommunen och i ett större geografiskt närområde ett så kallat Kreativt kraftfält.

Kommunens åtagande	Aktiviteter
<p>Främja möjligheterna för innovation, kreativitet och utövande av kulturverksamheter i kommunen.</p>	<p>Göra en samlad inventering av vad som görs inom ramen för kommunens åtagande inom dessa områden i nuläget.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovation • Kreativitet och kreativa näringar • Kulturverksamhet <p>Utveckla en strategi för hur vi arbetar vidare med dessa frågor inför framtiden.</p> <p>Ansvarig: Utbildning- och kulturchef</p>

	<p>Regionalt</p> <p>Delta i regionala aktiviteter som genomförs i samarbete med till exempel Skaraborgs kommunalförbund. En studie "Kreativa Kraftfält" har gjorts av förbundet. Regionalt arbetar man nu vidare med detta. Kommunen skall vara aktiv i arbetet.</p> <p>Ansvarig: Utbildning- och kulturchef</p>
--	---